

մանակին իր վարպետին նայել կը չա-
րունակէ : Դարպաշէն կ'աւել տըղայ մը մըտ-
քով եւ գաղափարով գործընթացած , թէ որ
արհեստի մը ձեռք գաղտնի , եւ այն կար-
ծիքին եւ որ երկու տարիէն կ'ունենի ինչ
ինչ որ դարպաշէն երես չտեսած 8-10 տար-
ուան տղայ մը մինչեւ 20-25 տարուան
մէջ ուսած է : Մտքով , գաղափարով եւ
հայրենակցով դարպաշէն տղայ մը , ձեռք
դարպաշէն արհեստին յառաջդիմութեան մի-
ջոյնը կը մտածէ , եւրոպայի արհեստ-
ները կ'ուսուցանուի , մեքենայներու վը-
րայ գաղափարներ կ'ունենայ , եւ այլն :
Եւ յարատեւ կարելու ունենալ մը քիչ ա-
տենէն կրնայ ըլլալ գործարանատէր մը
եւ հարստանալ : Դիւրամտութիւն եւ աւ-
արարչական լոյս չափ արհեստներէն եր-
կուքը միայն ինչեւ որք եւն երկարամտոր-
ծութիւն եւ Հրեմանութիւն . տեղս օրի-
նակը կայ . սարգ չլինելի մը կամաց
կամաց յառաջդիմելով , այսօր բաւական
մեքենայներու տէր միւս գործարան մը
ունի երկարակեղծի մեքենայներով :

ԱՍԱՆԱՆ կը գրեն մեզ .
Փոքր Սթոյն ամենաարդաւանդ
Եւրոպայի դաշտերէն մին եւ կարելի է բոլոր
ամենապարտաւորն է Աստանայ , որու հո-
ղադրած կանգնալով յայտն ըստ բաւականի
բարեգործ է այժմ չորսիւ մի քանի երկ-
րագործներու որք մտածութեան տալի-
կայ բրած են զայն :
Մեր երկրագործներուն հինուոյ ի վեր
ալ բազումն եղած են Քարբերդի Հու-
նայն որոնք հողագործական կեանքին ը-
նակաճել յարմարութիւն մը ունին : զի-
ւրապէս , խաչնայած , վերակայուող , աւա-
րապան , ամեն բան է Քարբերդի տեղ-
ւոյս երկրագործին համար : Ամէն տարի
մեր Քարբերդի երկրագործները պէտք է
«սիւն» մը ընեն հայրենիք մի քանի եօթ-
նակներ վաղելու համար պապականի
տան ներքեւ իրենց քրտնքին տրոպի
վազաւոր , Շատեր ալ 7-8 տարիներէ
ի վեր արդէն աղայի մը քով հաւատար-
մութեամբ ծառայելով արմատացած են
անոր սիրտն ու համակրութեան , ուստի
զորաւ ալ եւ «սիւն» ընելու մտքէ ան-
գամ չեն անցունել զի տարեկան չանը-
նին տեղի է եւ ամէն ինչ կ'աւելու պատ-
րաստ իրենց համար :

3-4 տարիներէ ի վեր տակաւն աչ գո-
վելի յատկութեամբ օժտեալ Քարբերդի
Հայեր հիմնովին փոխուեցան : Այլ եւս
գլխաւոր է գտնել իր գործերուն մէջ խը-
նամով հակող , պաշտօնին մէջ անխնայ
Քարբերդի զիւրապան ծառայ , վե-
րակայուող , կարծես մտքերնին ուսած է ,
կեանքը հաճելի չիտել իրենց ալ եւս ,
ծուլացան իմպրեսիոն մը զիւրապանին
գործի մի մէջ պարտաճանաչ լինելու :
Ինչ է արդեօք մեր Քարբերդի երկրագ-
այս անսխալութիւնը արդարեւ որով
երկրագործներուն երեսն ալ կ'իյնան
որ քանի որ :

Այս ամենութեան պատճառն է Նոր-
Ալիարձ գաղթելու գաղափարը . Բանիօն
սիրելի ու պաշտօնին անուն մէջ գարձեր
Քարբերդի երկրագործներուն համար . օրն
ի բուն իրենց խոսակցութեան զխառն
նիւթն է Ապրիլի , թերեւս զորոքա-
յիւս աշխարհը չէ ունեցած իր վրայ այն-
քան հիացմամբ խոսողներ որքան մեր ոչ-
խառնալի Քարբերդի Հայեր : Շուկայ ,
կրպակ , տուն , զիւղ , ուր որ կան Քար-
բերդի Հայեր , անց ընկերայն պիտի լը-
նալի Ամերիկայ ամուրէն : Այլ եւս մաս-
մուր են : Անպիմ թղթի ծրարներ կան
փաթիլ օրն «Հասցէ դիր» . . . կրպակն»
եւ ալին հասցէներով , Շատեր զիւրու-
թեամբ հայ հայկալիներու համար միշտ

Քարբերդիներուն ետեւէ են : Ամերիկայ
զրկելով մի քանի ոսկի կորուցել , ահա
այս է նոր արհեստ մը :

Այս ամբիւն ի մէջ կը ընկնէ ամերի-
կայեան լարեկանութիւն միայն որած հա-
մակէն ուս մէջ քանի ուղղակի ոչք գուցէ
տարբեր աղաւթութիւն մ'ընեն .

«Եթէ այնպիսի բարձր ու զորաւոր ծախ-
մը ունենայի որոյ աղաղակն մինչ Թուր-
քիոյ ներսերն հասնէր , համակ ուսումնա-
տի գոյնի թէ մի գոյն , ըստ իս առաւել
ընտրելի է տեսնել հայ երիտասարդ մը
աղաղակի եւ դժուար Թուրքիոյ կենսատու
օրին մէջ չափաւոր գործով ու շահով քան
թէ մի քանի տուր ունենալու տեսնելով
յ՛Ամերիկայի գտնի անստուգութեանց մատ-
նալ : Աղբիւրով իմ խօսքը թուրքիական
հայոց այն մասին որ Նոր-Ալիարձի տե-
նով վարակեալ է , կրնանք ըսել թէ պար-
տին չափ զգոյն լինելով խնայողութեամբ
որոշում տալ Ամերիկայ պալու համար զի
«հաշիւ» է ամերիկեան գործաւորութիւն
Դրամատէր արհեստներ խօսքերուն հաւատ-
լու չէ բնաւ , նմանապէս բնաւ չէ ունեց
ստացող համակներուն . բաղձը աղբիւրի
լուրեր կը գրեն երկ գրաւանին մի քանի
տուրը գոյ Նիւրթիւն , բայց վառած լի-
նելու է թէ սղած ամէն առաւօտ կանուխ
լուրով ու տեղատարաւ անձնուով կ'ըն-
լին անխոցելի գործ ու արդուքով կը
մանեն գործարանէն ներս : Ասանկ հա-
մակներ կը խմբագրուին մեծապէս կեղե-
քիչ եւ խաբէրայ գրամատեարը կողմանէ
ոչք շահով 15-20 ոսկի տալով արտեր ,
տուներ , աշխարհի գրու կ'առնեն յանձ-
նարարելով խեղճներ իրենց ունայնալիս
բարեկամաց որք յ՛Ամերիկայի որդիակցաց
գաղտնեան կ'ապաստն դնալին : Յանձնա-
րարականով գո՛ւ մի լինի . գրեցէք ուղղակի
անոնց՝ որոց կը զրկուի , տեղէն թէ ինչ
կը պատասխանեն Ձեզ . եթէ կ'ոչ խոստանան
գործ գտնալ ու կ'ապահովեն Ձեզ «Ե՛կ
մի վախար» ըսելով , յայնժամ զրէ՛ք այդ
համակը ծոցներէր ու բոկորով վարկեցէ
պաշտօնաւ որ թղթակիցիդ պարկեցաւ
ճշմարտախօս մէկը լինի եւ ոչ թէ ամեն
բանէ անտեղեակ արձան մը »

ՈՍՊ

ՅԻՄՆԱՆԵՐԻՆԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻ ՔԱՆԻ ՆՈՐ ԴԱՍԱՐԻՔԵՐՈՒ ԱՌՔԻՒՆ

Վայ այն ամեն տեսակ կըր-
թութիւններ , որ փոխանակ ճա-
նապարհի վրայ երկնայնութե-
րու վերաւորութեան վրայ
մասնագիտաց կը լինի :

ԿԻՕԹԻ

Օտար լեզուներ ուսանելու եւ ու-
սույանելու պէտքն այնքան հին է ,
որքան հին են զրացի տղերքու եւ
ժողովրդներու յարաբերութիւնները
Հայ ազգը , որ չորսիւ աշխարհա-
գրական ու պատմական հանգա-
մանքներու իրմէ աւելի քաղաքա-
կրթութեամբ ժողովրդներու հետ շա-
րունակ սերտ յարաբերութիւններ է
ունեցած , ի բնէ անտի ուսած
է իր մայրենի լեզուի հետ նա-
եւ մի քանի օտար լեզուներ եւ
հետզհետէ տիրույթած է մի ցեղային
յատուկ ընդունակութեան , որ զար-
մանք կը պատճառէ թէ՛ Ամերիկան
եւ թէ՛ Եւրոպական ժողովրդներուն

Բայց եւ այնպէս՝ բայց ունենալով մի
համեմատաբար աննշան քանակու-
թիւն՝ մեր մէջ օտար լեզուներ
հիմնաւոր դիտեցողներ չափ քիչ
կան (՝) : Այս մասին աւելի աչքի
կ'ընկնին տաճիկահայերը , որոնք զբաղ-
ւորեցան մէջ 3-4 օտար լեզուներ
կը սովորին , բայց եւ ոչ մէկը աղատ
գործածել կը կարողանան : Եթէ
գիտեցողներ կան , այդպիսիները
գաղափարական չըլտնել կամ աւարտել
չենալ են ուսած եւ կամ օտար
երկրի մէջ են եղած : Տաճիկահայերն
մէջ գտնուող Եւրոպական վար-
ժարանները նոյնպէս , որքան մենք
արդիւնքներ կը տեսնենք , արտաքոյ
կարգի արդիւնքներ չեն առաջացներ ,
որովհետեւ նորանք եւ ոչ միայն օ-
տար լեզուի մեթոտ չունին , այլ եւ
այլաբար աշակերտներու մայրենի
լեզուի օգնութեան դիմել չկարողա-
նալով՝ տարօրինակ հետեւանքներու
կ'հանձնեն : Այս մենք տեսնելով օտար
վարժարաններէ մեր տեղափոխուող
աշակերտներ ու աշակերտահետե-
քներով , որոնք 4-5 տարի դանա-
ղան «փաթէլայներու» եւ «ոչօրերու»
մօտ սովորելով՝ ոչ միայն զուրկ կը
մնան տարրական գիտելիքներու ա-
մենահասարակ գաղափարներէ , այլ
եւ այն լեզուի դիմում չունեն , որ այդ
վարժարաններու շրջուցիչ «փաթեք»
է : Խեղճներ տարրական կը կարող-
մի գիւրք առանց նոյն կամ մայրենի
լեզուով իրենց միտքը բացատրել
կարողանալու (՝) : Թէեւ քաղաքի
տղային երկսեռ վարժարանները
զեւ միայն ստորին դասարաններու
մէջ են զգալի փոփոխութիւններ
կրել սկսած , այնու ամենայնիւ հո-
րանք պիտի կարողանան քիչ ժա-
մանակի մէջ մրցել օտարներու հետ :
Օտարները ցարդ երկու մեծ առաւ-
ելութիւններ ունեն , առաջին՝ մեր
շարժական 3-5 դասի դէմ 6-10
դաս կուտային : Այս տարի մենք
այս թերութիւնը լցուցանել կարո-
ղայանք , գրամական յաւելում
ստանալով եւ բարձր դասարաննե-
րուն մէջ 6-9 փրանսերէն նշանակելով :
Երկրորդն այն է , որ տեղականները
նոյնպէս օտար լեզուով կ'աւանդուին
Այս մենք չենք կարող տնել , ու-
րովհետեւ այն ժամանակ աղգային
վարժարանը կը կորցնէր իր բնա-

(՝) Ռուսահայերու մէջ պետական լե-
զուն դիտեցողները առաւել միջնակարգ
գաղտն աւարտածներն են :

Տ. Մ.

(՝) «Ով օտար լեզու չգիտէ , կ'ըսէ
կեօթէ , իր սեպհանին մասին գաղա-
փար չունի» , այսինքն կ'ուզէ ըսել՝ մա-
րենի լեզուի ոգին ու ձեւերը մոռել կը
մնան աշակերտներու համար , Հայաք ինչ
պիտի ըսէր նա այնպիսիներու մասին ,
որոնք մայրենի լեզուի դիտութեան զուրկ
օտար լեզու կ'սկսին : Բայց «չուկային
մէջ քանի՞ փարայ կ'ընէ հայերէն» . . .
Տ. Մ.

տորութիւնը , մասնաւորը որ նոյն իսկ
հայերէն ուղիղ խօսելն ու գրելը
օտար լեզուներու խանդարել աղգե-
ցութեան տակ դանդաղ աշակերտ-
ներու համար այնքան դիւրին բան
չէ : Խօսակցութեան մէջ վարժե-
ցնելու համար այժմ նշանակեցինք
փրանսական լեզուով գրած պատ-
մութիւններ , որոց նիւթն արդէն
ժամօթ լինելով՝ միայն ձեւ պիտի
գրաւեցինք աշակերտներու միտքը :
Այնու ամենայնիւ մենք չունենալով
մէջ համար կարմուռած նոր մեթո-
տով դասաւորներ , զեւ չափ զբ-
ուսարութիւններու հետ պիտի կրու-
նալին : Օտար վարժարաններու մէջ
տեւադարար նոյն լեզուով խօսելը
մի առաւելութիւն է , որի հետ մըր-
ցելու համար արտաքոյ կարգի մի-
ջոյնը են հարկաւոր , թէեւ այնտեղ
եւ մայրենի լեզուները աշակերտնե-
րը այնքան աակաւ չեն բանեցնում ,
զաւանգ զուրս : Բայց եթէ տակա-
ւին չափ տարիներ պիտի օտար
վարժարանները այս կամ այն լեզ-
ուի վերաբերմամբ որ եւ է առաւե-
լութիւններ ունենան , այնու ամե-
նայնիւ աւելի լաւ չէ՞ր լինել հայ
ծնողներու կողմէ իրենց զաւակները
նոյն աղգային վարժարան ուղարկել ,
ուր մայրենի լեզուի հետ նորանք
կը սովորէին նաեւ մի երկու օտար լե-
զուներ եւ ապա այսպէս աւելի հա-
ւանցած՝ այն օտար վարժարանը
փոխադրել , ուր ցանկացած լեզուի
գործնականի առաւելութիւն կայ :
Խեղաքի եւ օտարամոլութեան արտե-
ղած ծնողներն այսպէս կը մտածեն
ու կը գտնեն , իսկ միւսները նոյն
իսկ մանկական հասակէն օտարնե-
րուն ուղարկելով ոչ հայ կը պատ-
րաստեն եւ ոչ , ի հարկէ , փրանսու-
ցի կամ անգլիացի :

Այսօր այս խնդրի մասին խօսք
բանալուս աւելի մի քանի դասա-
գրքեր են , որոց այժմ քննադա-
տութեան ենթարկելով՝ պիտի պար-
զենք օտար լեզուի մեթոտ վերա-
բերմամբ դերմանական Հրեւրաթ
Յիւլիւսեան մանկավարժութեան տե-
սակէտները :

Իզմիր

Տ.ՄԻՐԱՐԵԱՆՑ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս Ե Ր Պ Ի Ա

Գերմանիոյ , Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ
դեպտաններու պահանջումին վրայ , կա-
ռավարութիւնը հրամայած է ձերբակալել
իսկ մը Պաւլիար գաղթականներ :

Ա. Ի Ս Տ Ր Ի Ա

Գահաժառանգ Իշխանը առաջիկայ
գարնան պիտի այցելէ լուր եւրոպական
արքաներին , Առաջին այցելութիւնը
ի Պերլին պիտի ըլլայ :

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱՅԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Վեներաբիլն եկած լուրերն այնպէս
ցոյց կուտան թէ գուցէ յուսաբարութիւն

մը ունենանք համաժողովի մասին : Զա-
նազան պետութիւններու ներկայացուցիչք
իրարու աշխարհ հակառակ կարծիք ունին
որ հաւանօրին համաժողովը ցրուի առանց
արդիւնքի մը ձեռք բերած ըլլալու :

Սուէր ջրանցքին ապիւն ներկայանալու
պայմանագիրը պատրաստուած էր Աւս-
տրիոյ եւ Անգլիոյ ներկայացուցիչներու
համաձայնութեամբ , երկու պետութիւն-
ները կ'ընդունէին ջրանցքին աղատ նա-
ւարկութիւնը իւրաքանչիւր Պետութեան
թուով ձեռք առնուլ իրեն հարկ դատած
զոյնական միջոցները :

Ֆրանսայի ներկայացուցիչք առաջար-
կած էին որ Սուէր հաստատուի պաշ-
տանարան մը , որպէս զի քօրեալի տանն
այս տեղէն անցնող չողանակներն առաջին
անգամ մաքրուին : Ասիկա զատ առաջար-
կած էին որ վարակեալ հոսանքներու
ներէ եկող չողանակներուն մէջ առողջա-
պահական պատուիրակներ դրուին որ-
պէսպիսի նաւերը քննեն ջրանցքին անցած
տանն , առանց դարձեալ տալու նա-
ւերուն ուղեւորութիւնը : Ֆրանսացի
պատուիրակներուն առաջարկը չընդու-
նուեցաւ Անգլիացիք : Ապահիա , Բորդու-
կալ եւ Թուրքիա եւս առաքիւթիւններ
ըրկին : Յունաստան իսկուրք քարանձի-
նայի ջնջման մէջ : Այս կայութեան առ-
ջեւ , պատուիրակները իրենց քուէները
տալէ առաջ՝ հեռագրած են իրենց կա-
ռավարութեանց , որոց պատասխանին
կ'սպասեն :

Ա. Գ. Լ. Ի. Ա.

Մոլդովի գործող նախարարութիւն
հրամայած է հաւաքականներուն փութացնել
չինուելու վրայ եկող մարդաստեղծուն
աւարտումը :

—Սըր Հէնրի Տրեմբլ Ուոլֆ Մատ-
րիսի անգլիական դեսպան անուանեցաւ :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Հ. ԱԼԻՇԱՆ ԾԱՆՈՐԱՊԻՍ ՀԻՄՆԱՆԻ

Վեներաբիլն եկած տեղեկու-
թիւնը կը հաղորդեն թէ Ս. Ղալա-
րի վանքին մէջ քանի հինգ միա-
րանք ինքնուրուշայէն բռնուեցին ,
բայց մեծ մասամբ առողջացել են :

Գիտադպար մեքենային Հ. Ալի-
շան տակաւին անդրադարձ մէկ քանի
ընդունել կ'ընտանք թէ հիւան-
դութիւնը բուսական ծանր է :

Ջերմապէս կը մտնենք որ ա-
ռողջութեան աւերաբ շուտ հասնի
ի բերկրութիւն ամէն սրտերու :

Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ
Հոռոմական Հայոց Պատրիարք Տ.
Աղաբեան հինգշաբթի երեկուն հե-
ռագրու Վեներաբիլն տեղեկութիւն
խնդրած ըլլալով Հ. Ալիշանի առող-
ջութեան մասին , Միթրաբեանց Ար-
բաշայրն երեկ հետեւեալ հեռա-
գիրն ուղարկած է :

Վեներաբիլ , 21 յունուար

Վիճակը համեմատաբար բարու-
րած է . Ձեր ուղարկութիւնէն ա-
մէնքս ալ յուզուած ենք . իրեն
հետ օրհնութիւնիդ կը խնդրենք :

ԿԻՐԵՆԱՆ

ԹԵՐԹՈՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ» (11)

ՄՆԱՍԻՐԱՐՈՎԻ ԻՐԻՆՈՒՆԸ

(Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ն Ե Ր)

Պ. Միկնցի չափ մօտիկ էր այս նոր
բարեկամին բնակարանը . այնքան մօտիկ ,
որ լատիներէս տարղջովին չհաղայ .
կրտսերներու մի մասը ծալլուած մնաց :

Պ. Միկնցի տունէն ելնելու մէջ երկու
վայրկեան վերջը նստած էի Աղբաւափայի
կայարանը ինձ քունէս արթնացող լա-
րեկամին դիմացը , ու ջերմաբերո՞ւ նորա
«Կրպակներ» հարցնելու վրայ էի :
Նոցա նոցա ուսուցիչն սենեակին էր .
խիստ տաք , եւ ալ նորա ձախ ծոնկին
վրայ նստած՝ փութել էի լայն աթոռի
մէջ , ու Պ. Միկնցի տանը մէջ նստած
անդամներն արդէն քիչ-չափ տաքացել
էին , եւ հոս հեր քիչ :

Իմ այդ հիւրասէր բարեկամին հետ
անշուշտ ծանօթմանը ցանկացողներ կը
լինին . անուամբի :

Նա քառասուն տարեկանէն ո՛չ չափ
աւելի կրնար լինել , ոչ ալ չափ պակաս .
հասակը ոչ այնքան երկար էր , ոչ ալ այն-
քան կարճ . դէմքը առանձին գեղեցկու-
թիւն մը չունէր , բայց չունէր եւ առան-
ձին տեղեկութիւն մը . իրաւ է՝ դէր չէր ,
սակայն չիտար ալ չէր ըսուէր . նա ոչ
թուրակաւոր էր , ոչ յաղթանդամ . արագ
չէր քայլեր , բայց նորա քայլուածքը ծա-
նըր ալ չէր . նա բնաւ չափ խօսելու
չորոք չունէր , բայց գրու կուգամ ո՛չ որ
նորան «լուսկեաց» մակդիրը տալու պի-
տի համարձակի . Դժուար է ըսել՝ նա
ուրաւորեցաւ էր . նա ծնած ու մահու-
թիւնը անցուցած էր Իկոնի (՝) , բայց
կեանքի մեծ մասը երեւանի էր եղած . այս-
պէսով նա ոչ կատարելապէս Իկոնիցի էր ,
ոչ ալ կատարելապէս երեւանցի : Ուրտե-
ղացի լինելուն օրէ՛ն վէճի ենթակայ է եւ
նորա անունը . թէ իրեն հարցնէք՝ «Ծով-
հանէսեանց Սմբատ» կը պատասխանէ , թէ
եւ չուկայի վրայ յայտնի է Իկոնիցի Մար-
գար անունով . այսպէսով նա ոչ հաստա-
տաւոր Յովհաննէսեանց Սմբատ է , ոչ

(՝) Գիւղ մը Մոսկովի հիւսիսային
կողմը , ռուսաստանական սահմանին բա-
ւական մաս , երեւանէն ոչ այնքան հեռու :

ալ հաստատապէս Իկոնիցի Մարգար .
կարծես նորա այդ մէկ ընդհանուր յառ-
կութիւնը չխախտելու համար , նորա
հաղաւտն ալ ո՛չ այս է , ոչ այն . ոչ
եւրոպական , կրնամ ըսել , ոչ Ասիական .
եւրոպական էայլ՝ կը հարցնէ . սակայն
սակայն ալ միշտեւ չիտարեղ կոնցրած
բաճկոն «բլաւ» . Հայկազանց հայկալի
էր տեղական հաստ կրկնաօլիկներուն ,
+քլ , ու խիստ կը համակեր լատիկին .
սակայն զորա փոխանակ տեղական մօ-
տայով լայն տարած մը կը հագնէր :

Այսպիսով կը մնայ միայն նորա դու-
ծը , որու վրայ առանց տարակուսելու
կարելի է բան մը ըսել . Նա բամբակ-
վաճառականութեամբ կ'ընդունէր . Արա-
բստեան գաւառի զանազան կողմերէն
բամբակ կը գնէր ու կ'ուղարկէր Թիֆլիս
Ինչպէս կ'ընէ , նորա մտաւոր աշ-
խարհի վրայ ալ ձեռք թիչ-չափ գաղափար
մը տալու համար՝ յիշեմ նորա քանի մը
սովորութիւնները :

Նախ հիւրասէր բարեկամն սովորու-
թիւն ունի ամէն փառքին Մալ ստանա-
լու , ի հարկէ՝

[illegible]